

Opetus- ja kulttuuri- ministeriö

Lausunto

3.3.2020

VN/8524/2019

VN/8524/2019-OKM-7

Liikenne- ja viestintäministeriö

Lausuntopyyntö 12.2.2020, LVM028:00/2019

LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON ASETUSLUONNOKSESTA KUORMA- JA LINJA-AUTON KULJETTAJIEN AMMATTIPÄTEVYYDESTÄ ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN (434/2018) MUUTTAMISEKSI

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää lausuntonaan liikenne- ja viestintäministeriölle seuraavaa.

Laki liikenteen palveluista (320/2017) 29 §:n mukaan ammattipätevyys saavutetaan suorittamalla kuljetusmuotoa vastaava perustason ammattipätevyyskoulutus ja siihen sisältyvä teoriakoe tai perustason ammattipätevyyskoe. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tärkeänä, että asetuksesta käy selkeästi esille näiden vaihtoehtojen erilaisuus ja niihin kuuluvat vaatimukset ja sisällöt. Tämä vaatii termien täsmentämistä: asetuksessa tulisi johdonmukaisesti viitataan teoriakokeeseen termillä ”teoriakoe” ja perustason ammattipätevyyskokeeseen termillä ”perustason ammattipätevyyskoe”. Asetusluonnoksessa termejä ei ole käytetty johdonmukaisesti. Lisäksi asetuksessa olisi selkeästi tehtävä ero sen suhteen, miltä osin pykälät koskevat ammatillisessa koulutuksessa suoritettavaa perustason ammattipätevyyttä ja miltä osin eivät. Tämä on epäselvää etenkin 2 a §:ssä. Myös turha päällekkäisyys liikenteen palveluista annetun lain ja valtioneuvoston asetuksen kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä välillä on syytä poistaa. Sitä, mikä on mainittu laissa liikenteen palveluista, ei ole tarpeen toistaa asetuksella.

Asetuksen 1 §:n otsikkoon Perustason ammattipätevyyskoulutus ja siihen liittyvä koe pitäisi täydentää LVM:n 12.2.2020 tehdyn perustelumuiustion mukaisesti siten, että otsikko olisi Perustason ammattipätevyyskoulutus ja siihen liittyvä teoriakoe. Lisäksi 1 §:n 1 momentin ja 2 momentin kappaleisin pitää tehdä vastaavat korjaukset: Koulutuksen päätteeksi on suoritettava opetusta vastaava teoriakoe.

Asetuksen 2 a §:ssä Perustason ammattipätevyyskoe olisi selkeämmin tuotava esille se, miltä osin pykälän vaatimukset koskevat ammatillisessa koulutuksessa suoritettavaa perustason ammattipätevyyskoea ja miltä osin eivät.

EU:n ammattipätevyysdirektiivi mahdollistaa myös perustason ammattipätevyyskokeen vaiheittaisen suorittamisen ammatillisen koulutuksen yhteydessä. Tämä on tärkeää erityisesti ammatillisen koulutuksen sujuvan toteutuksen ja päällekkäisyyksien välttämisen näkökulmasta, ja sen turvaaminen asetuksella on varmistettava.

Asetuksen 2 a §:n 4 momentissa todetaan, että Yksittäisen kokeen osa on voimassa vuoden sen hyväksytystä suorittamisesta. Koskeeko pykälässä mainittu osa vain simulaattorissa tai ajoharjoitteluradalla suoritettua kokeen osuutta vai tarkoittaako tämä ehto kaikkia kokeen osia? Pitäisikö tästä siten olla oma momentti? Esitetty muotoilu merkitsisi, että voimassaoloaika koskisi vain simulaattorilla suoritettuja kokeen osia.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo@minedu.fi

Asetuksen 2a §:n 5 momentissa todetaan, että ammattipätevyyskokeen järjestäjän on annettava ammattipätevyyskokeen suorittajalle päätös. Tarkoitetaanko tällä todistusta?

Yleisenä kommenttina opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että voisi olla tarkoituksenmukaista ja selkeyden ja ymmärrettävyyden kannalta myös suositeltavaa, että pykälän sisältö jaettaisiin useampiin pykäliin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ehdottaa täydennystä 5 §:ään Ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa olevan toimiminen kuljettajana: Jos hyväksymisasiakirjan saaneen opiskelijan opiskelijaoikeus ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) nojalla peruutetaan tai pidätetään, opinnot keskeytetään väliaikaisesti tai opiskelija erotetaan määräaikaisesti tai opiskelija katsotaan eronneeksi, hyväksymisasiakirjan voimassaolo lakkaa. Tämä täydennys tulee ammatillisen koulutuksen lain 85 §:n 2 momentista.

Asetuksen 6 §:n Kuljettajan ammattipätevyyskortin tai ajokortin ammattipätevyysmerkinnän hakeminen 1 momentin kohtaan OKM ehdottaa täydennystä. Jos kuljettajan ammattipätevyyskorttia tai ajokortin ammattipätevyysmerkintää haetaan perustason ammattipätevyyskoulutuksen ja siihen sisältyvä teoriakokeen tai perustason ammattipätevyyskokeen suorittamisen perusteella, hakemukseen on liitettävä: Lisäksi OKM:n näkemyksen mukaan 6 §:n 1 momentin 3 kohdan c-kohdassa tulisi käyttää merkintä sanaa, joka on liikenteen palveluista annetussa laissa käytetty termi, eikä selvitys sanaa. Kyseisessä kohdassa voitaisiin myös viitata ammatillisen koulutuksesta annetun lain (531/2017) 57 §:ään.

Asetuksen 11 a §:n Perustason ammattipätevyyskokeen simulaattorivaatimukset 1 momentin alkuun OKM ehdottaa täydennystä: Suorittaessa perustason ammattipätevyyskoulutusta ja siihen sisältyvää teoriakoetta tai perustason ammattipätevyyskokeetta, ajokokeessa käytettävän simulaattorin tulee olla korkeatasoinen ja simulaattorissa on oltava laaja näkymä sekä suoritettavan ajokorttiluokan ajoneuvon hallintalaitteita vastaavat hallintalaitteet.

Asetuksen 12 §:n 1 momentin kohtaan OKM ehdottaa nykytermin mukaista korjausta: 7) selvitys koulutuksen järjestämipaikoista ja opiskelijamääristä.

Asetuksen 12 a §:n 1 momentin kohtaan OKM ehdottaa muutamaa täsmennystä: Perustason ammattipätevyyskokeen järjestämisestä koskevaan hakemukseen on liitettävä: 3) kokeen järjestämissuunnitelma, jossa on eritelty kokeen eri osuuksien toteuttamistavat kestoineen ja kokeen arviointiperusteet.

Asetuksen 13 §:n otsikkoon OKM:n ehdottaa seuraavaa täydennystä: Kokeen arvioijaa ja kokeesta vastaavaa johtajaa koskevat pätevyysvaatimukset. Lisäksi 1 momenttiin OKM ehdottaa seuraavia täsmennyksiä: Perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän teoriakokeen arvioijalla tulee olla riittävä koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu osaaminen ja ammattitaito sekä koulutusvaatimusten ja kuljetusalan lainsäädännön ja käytäntöjen tuntemus. Ammatillisen tutkinnon osana suoritettavan perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän teoriakokeen arvioijalla on oltava ammatillisen koulutuksen arvioijilta edellytettävä, arvioitavaan tutkinnon osaan riittävä ammattitaito ja osaaminen sekä riittävä perehtyneisyys arviointiin. 2 momentin alkuun OKM ehdottaa seuraavaa virkettä: Ammatillisen tutkinnon osana suoritettavaan perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän teoriakokeen arvioijien osalta noudatetaan sitä, mitä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 54 §:n 3 momentissa säädetään.

Asetusluonnoksessa esitetään, että Perustason ammattipätevyyskokeen arvioijia tulee olla vähintään kaksi. OKM:n näkemyksen mukaan arvioijien lukumäärästä ei ole mahdollista säätää asetuksella, sillä liikennepalvelulain 37 §:n 5 momentin mukaan asetuksella voidaan säätää kokeista, niiden toteutuksesta ja kokeiden järjestämisestä sekä arvioijien ja kokeesta vastaavan johtajan tehtävistä ja pätevyysvaatimuksista, ei kuitenkaan arvioijien lukumäärästä.

Asetuksen 13 §:n 2 momentin b) kohdassa on mainittu johtajan pätevyteen vaadittavat tutkinnot. OKM:n asetuksessa ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta (1086/2018) tutkintojen ja osaamisalojen nimet ovat muuttuneet seuraaviksi: logistiikan perustutkinto, kuljetuspalvelujen osaamisala ja kuljetusalan ammattitutkinto, palvelukuljetusten osaamisala, tavarakuljetusten osaamisala, metsäteollisuuden kuljetusten osaamisala ja henkilökuljetusten osaamisala.

Asetuksen 13 §:n 3 momenttiin OKM:n ehdottaa seuraavaa: Kokeen arvioijan on tehtävä kokeen arviointi ja annettava suorittajalle päätös kokeen suorittamisesta ilman aiheutonta viivytystä kokeen tai kokeen osan suorittamisesta. Muotoilu vastaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 53 §:n 3 momentin mukaista arvioijaa koskevaa määräaikaa. Tarkka tiettyihin päiviin sidottu määräaika voi osoittautua kohtuuttomaksi esimerkiksi tilanteessa, jossa arvioija sairastuu. Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa lisäksi, että määräajassa ei ole kysymys otsikon mukaisesti

pätevyysvaatimuksista. Kohta olisi syytä eritellä omaksi pykäläkseen. Lisäksi OKM:lle jää epäselväksi mahdollistaako liikennepalvelulain 37 §:n 5 momentin valtuutussäännös määräajan asettamista asetuksella vai tulisiko tästä olla säädös laissa.

Asetuksen 14 §:n 1 momenttiin OKM ehdottaa seuraavaa täydennystä: Koulutuskeskuksen ja perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjän on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle. Lisäksi OKM ehdottaa, että kohtaa 5) muutetaan siten, että ”opetustodistuksen” sijasta käytettäisiin muotoilua ”todistus koulutuksen suorittamisesta” kuten muutetussa 1 §:n 3 momentissa.

Ylijohtaja

Mika Tammilehto

Opetusneuvos

Jukka Lehtinen

Liitteet

Jakelu LVM Liikenne- ja viestintäministeriö

Tiedoksi